

FN-pagten, eller at man kommer med skriftlig motivation for brug af veto. Det ville i hvert fald gøre arbejdet meget bedre. Man kan nævne en lang række andre reformforslag, som jeg tror det er vigtigt at Danmark arbejder for.

Der er en sag, som FN's Sikkerhedsråd meget snart skal tage stilling til, og det er det forhold, at amerikanske soldater, der gør tjeneste i FN-operationer, jo har en undtagelse fra at kunne blive retsforfulgt ved straffedomstolen. Der ved jeg, at FN's Sikkerhedsråd skal tage stilling til spørgsmålet meget snart.

Sidste år var EU splittet i spørgsmålet, og jeg vil gerne høre, hvad udenrigsministerens holdning er til det spørgsmål: skal man forlænge en undtagelse, hvor amerikanske soldater ikke er omfattet af domstolen, og hvor de ikke kan blive retsforfulgt for krigsforbrydelser af domstolen. Det skal man jo stemme om meget snart i FN's Sikkerhedsråd, og jeg vil gerne høre, hvad den danske regerings holdning er til det, og hvad man arbejder for også i forhold til EU-kredsen.

Så vil jeg også bare afslutningsvis kvittere også over for fru Pia Christmas-Møller og andre ordførere, der jo nævnte vigtigheden af, at der er bred tilslutning til de principper, som vi står bag, når det gælder Danmarks medlemskab af Sikkerhedsrådet og Danmarks FN-politik. Der synes jeg, det er meget nødvendigt, at vi kan samles bredt i Folketinget uanset de andre ting, som vi er uenige om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 102 af Jeppe Kofod (S), Troels Lund Poulsen (V), Pia Christmas-Møller (KF) og Morten Helveg Petersen (RV) (*se side 10991*) vedtoges med 73 stemmer (V, S, KF og RV) mod 14 (DF); 9 (SF, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 103 af Jann Sjørnsen (KD), Holger K. Nielsen (SF) og Søren Søndergaard (EL) (*se side 10995*).

Forslag til vedtagelse nr. V 104 af Peter Skaarup (DF) (*se side 11002*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Forespørgsel nr. F 56:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om Danmarks bidrag til kampen mod klyngebomber?«

Af Søren Søndergaard (EL), Jeppe Kofod (S), Lily Søvnald (SF), Morten Helveg Petersen (RV) og Jann Sjørnsen (KD).

(Forespørgslen anmeldt 20/4 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/4 2004).

Kl. 14.05

Begrundelse

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Hvis det kun er for at snakke, man er her, så må jeg bede om, at man går ud i lokalerne ved siden af, så de, der vil være med i debatten, kan være herinde og høre, hvad der bliver sagt. Nu er det lige ved, at man kan tale uden hørevern.

Søren Søndergaard (EL):

Tak, hr. formand.

Som begrundelse for denne her forespørgsel vil jeg godt oplæse en lille passage, som stod i Politiken den 18. marts 2004, som lød som følgende:

»Abdallah Yaqoob på seks år sov, da engelske soldater fredag 25. marts sidste år angreb Hay al-Zeitun-kvarteret i den irakiske by Basra med klyngebomber.

Granatsplinter fra klyngebomberne røg ind gennem vinduet og skar Abdallahs venstre arm næsten af og flånsede hans mave åben. Det lykkedes familien at flygte til hospitalet og redde Abdallahs liv, men armen stod ikke til at redde.

Soldaterne brugte klyngebomber, fordi irakiske soldater gemte sig i Abdallahs kvarter i millionbyen Basra i de første dage af den USA-lede de krig mod Iraks diktator Saddam Hussein.

Menneskerettighedsorganisationen Human Rights Watch har opgjort, at mindst 1.000 civile irakere blev dræbt af klyngebomber under Irak-krigen. Antallet af sårede er ukendt. Abdallahs venstre arm er begravet i nærheden af familiens hus i Basra.«

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Lad mig starte med at slå fast, at den lemlæstelse, som Abdallah har været udsat og er offer for,

naturligvis er det, vi skal forhindre, at den danske politik omkring klyngebomber præcis er til for at forhindre en sådan brug af klyngebomber, som Abdallah er blevet offer for.

Men lad mig fra starten også slå fast, at den humanitære folkeret ikke indeholder et forbud mod klyngeammunition. Den humanitære folkeret indeholder derimod en række regler for anvendelsen af alle våbentyper, herunder klyngeammunition. Det ubetingede udgangspunkt er, at alle våbentyper naturligvis kun må benyttes i overensstemmelse med de grundlæggende principper i den humanitære folkeret.

Lad mig bl.a. nævne, at den humanitære folkeret forbyder, at civilbefolkningen gøres til genstand for direkte militære angreb, at det er en grov overtrædelse af folkeretten at gennemføre vilkårlige angreb, der ikke kan rettes alene mod militære mål, og hvis virkning ikke kan begrænses, samt at indirekte skader på civile, som Abdallah altså blev offer for, så vidt muligt skal begrænses og aldrig må overstige den forventede militære fordel af en militær aktion.

Regeringen er således meget opmærksom på de negative humanitære følger, som klyngeammunition kan have for civilbefolkningen under, men så sandelig også efter en væbnet konflikt. Det er denne bekymring, der er omdrejningspunktet for Danmarks indsats i det internationale arbejde, der er i gang bl.a. inden for rammerne af FN's våbenkonvention. Arbejdet tager sigte på at få udformet regler, der begrænser skadevirkningen af denne våbentyper:

Regeringen lægger stor vægt på at finde løsninger på de problemer, der skyldes efterladt ikkeeksploderet ammunition, og herunder altså klyngeammunition. I første omgang må vi minimere de skadevirkninger for civile, der er forbundet med efterladt klyngeammunition, men der skal ikke herske tvivl om, at det langsigtede mål for regeringen er helt at få fjernet disse problemer. Dette vil regeringen opnå gennem en indsats på en række forskellige områder, og lad mig nævne tre.

For det første vil regeringen fortsætte med at yde teknisk og økonomisk bistand til rydning af ikkeeksploderet ammunition og miner, der er efterladt i kølvandet på væbnede konflikter.

For det andet vil regeringen fortsætte arbejdet for at sikre, at klyngeammunition og andre våbentyper ikke ender som eksplosive krigsefterladenskaber til fare for civilbefolkningen. Vejen frem på dette område er bl.a. øget international

regulering. Her har regeringen allerede taget en række initiativer, som jeg skal komme tilbage til.

Og for det tredje vil regeringen arbejde for et internationalt forbud mod alle former for klyngeammunition, som ikke er udstyret med selvdestruktion, selvdeaktiverings- eller selvneutraliseringsmekanismer.

Kl. 14.10

Hvad angår det første indsatsområde, så er det jo Folketinget bekendt, at Danmark i mange år har været aktivt involveret i oprydningen og destruktionen af efterladte miner og ammunition i en række lande verden over. Danmark har gennem de sidste 11 år støttet humanitær minerydning med mere end 600 mio. kr. Det er ganske mange penge, som gør Danmark til en af verdens største donører inden for området.

Vi er således i stand til gennem denne indsats internationalt at gøre vore synspunkter gældende, ligesom vi er med til at afbøde følgerne af ikkeeksploderet ammunition og miner. I 2004 vil vi bidrage med ca. 80 mio. kr. Hen over sommeren planlægger vi at have færdiggjort en revision af strategien for dansk støtte til humanitær minerydning.

Så er der de såkaldte eksplosive krigsefterladenskaber, det vil sige ueksploderet ammunition efterladt i kølvandet på væbnede konflikter. Det er et indsatsområde, hvor vi i de seneste år har kunnet notere reelle fremskridt bl.a. på grund af en aktiv dansk indsats på området.

I november 2003 lykkedes det således i Genève at vedtage den femte protokol til FN's våbenkonvention. Protokollen, der skaber folkeretlig bindende forpligtelser for staterne til at rydde og destruere eksplosive krigsefterladenskaber, er en meget vigtig landvinding i løsningen af de humanitære problemer, der bl.a. forårsages af efterladt klyngeammunition.

Forhandlingerne under FN's våbenkonvention har en helt særlig karakter. Det er nemlig et overordnet princip i forhandlingerne at søge at skabe balance mellem på den ene side militær nødvendighed og på den anden side humanitære følger. Det er kun gennem opretholdelsen af denne balance, at der kan opnås universelle, langvarige og effektive løsninger. Jeg vil gerne i den sammenhæng fremhæve den danske regerings indsats under FN's våbenkonvention, der tager sigte på at engagere det internationale samfund i fremtidig regulering af anvendelsen af panserminer. Der gøres i øjeblikket et meget stort stykke arbejde på dette område. Arbejdet er især baseret på et dansk/amerikansk forslag

til en ny protokol, som bl.a. forbyder ikke detekterbare panserminer.

Det er regeringens håb, at forslaget, der nu støttes af ca. 30 lande, vil kunne danne basis for egentlige forhandlinger allerede ved udgangen af dette år. De eksempler, jeg har nævnt, er med til at understrege, at vigtige resultater kan opnås inden for rammerne af FN's våbenkonvention.

Med vedtagelsen af den femte protokol tog det internationale samfund et vigtigt skridt fremad i begrænsningen af de afledte skadevirkninger af klyngeammunition. Men vi ønsker at gå endnu længere. Regeringen ønsker at tage fat om problemets rod. Det er bl.a. på baggrund af disse overvejelser, at regeringen som sit tredje indsatsområde arbejder for et internationalt forbud mod alle former for klyngeammunition, som ikke er udstyret med selvdestruktions-, selvdeaktiverings- eller selvneutraliseringsmekanismer. Alle gammeldags og upræcise typer klyngeammunition bør destrueres. Jeg er i den forbindelse glad for at kunne oplyse, at den danske regering sidste år besluttede at forbyde den utidssvarende klyngeammunitionstype kaldet MK20 Rockeye. Danmark har derfor indledt destruktion af alle lagre af Rockeye klyngeammunition.

Internationalt vil regeringen i første omgang søge at skabe enighed blandt medlemsstaterne til FN's våbenkonvention om et mandat for egentlige forhandlinger vedrørende international regulering af de tekniske specifikationer for klyngeammunition. Såfremt det lykkes at opnå enighed om et mandat, vil regeringen som et første skridt søge international tilslutning til et moratorium for anvendelsen af utidssvarende klyngeammunition.

Præcision og pålidelighed er nøglefaktorer, når vi vurderer anvendelsen af klyngeammunition. Det er bl.a. derfor, at al dansk artilleriaffyrer klyngeammunition nu er konstrueret med en selvdestruktionsmekanisme, hvorved procentdelen af ikkedetoneret klyngeammunition reduceres til maksimalt 0,5 pct.

Det er regeringens klare holdning, at alle nye klyngeammunitionstyper og -systemer, der i fremtiden måtte blive indkøbt til eller anvendt af Danmark, skal opfylde disse standarder.

Moratoriet for anvendelsen af utidssvarende klyngeammunition er dermed allerede en realitet i Danmark. Dette giver os det bedste udgangspunkt for at kunne påvirke de andre aktører på området.

Som jeg har redegjort for, er Danmark en af de mest aktive fortalere for internationale reguleringer af våben, der anses for at være uforholdsmæssigt skadegørende, eller som rammer vilkårligt.

Regeringen har en række fremadrettede, ambitiøse mål for Danmarks indsats. Vi yder en stor teknisk og økonomisk bistand til oprydning af eksisterende efterladte miner og ammunition, vi arbejder målrettet for at sikre, at hverken klyngeammunition eller panserminer ender som eksplosive krigsefterladenskaber, det sker bl.a. gennem udarbejdelsen af den nye protokol om rydning af eksplosive krigsefterladenskaber, og vi arbejder aktivt for international konsensus om et forbud mod alle former for klyngeammunition, som ikke er udstyret med de nævnte selvdestruktions-, selvdeaktiverings- eller selvneutraliseringsmekanismer.

Danmark yder altså alt i alt et væsentligt bidrag på området. Regeringen ønsker at fortsætte den aktive danske indsats ad dette spor, sådan som vi viste, da vi destruerede Rockeye-ammunitionen.

Kl. 14.15

Forhandling

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil sige tak for ministerens redegørelse og for den erkendelse, der ligger i, at det her jo er et meget stort problem. Det er sådan, at der den dag i dag jo dagligt dræbes mennesker i Laos af klyngebomber, som blev kastet over landet for mere end 30 år siden. Det er sådan, at i Irak, hvor eksemplet med Abdallah var taget fra, har USA og England brugt flere klyngebomber end i nogen anden krig i verdenshistorien – flere klyngebomber end i nogen anden krig i verdenshistorien.

Human Rights Watch har anslået, at 16 pct. af de bomber – det er jo formentlig et skøn, men alligevel – som England og USA har kastet, ikke er eksploderet. Det betyder, at der ligger hundredtusindvis tilbage, som er til fare for civile og som på mange måder er farligere end landminer. Jeg kan ikke sige, om det er rigtigt, men Folkekirkens Nødhjælp har oplyst, at de har fundet ueksploderede klyngebomber af samme type som dem, det danske forsvar har.

Så det er et ekstremt stort problem. Og det er også et ekstremt stort problem, fordi disse klyngebomber jo ikke bare bliver brugt til militære

formål, men jo også bliver brugt til at, ja, lad os bare sige det lige ud: terrorisere civilbefolkningen. Når man f.eks. i Afghanistan har set eksempler på nedkastning af gule klyngebomber, spredt over store områder, der kunne forveksles med de humanitære pakker, så må man jo stille sig selv spørgsmålet, hvad det egentlig går ud på.

Vi – eller jeg – synes i hvert fald, at når man ser på det kæmpe problem, som klyngebomber er og har været i Laos helt frem til nu, i Irak, i Afghanistan, så kunne man godt have håbet på, at den danske regering havde været mere offensiv, ikke med hensyn til at arbejde for sådan generelle restriktioner for brugen af klyngebomber, men helt konkret i forhold til vores allieredes brug af klyngebomber, inklusive på måder, som altså betyder, at tusinder af civile bliver dræbt.

Sagen er jo, at spørgsmålet om denne brug af klyngebomber tilsyneladende ikke har været rejst over for Danmarks koalitions partnere i henholdsvis Afghanistan og Irak. Jeg kan nævne spørgsmål 2801 fra hr. Villy Søvndal, om regeringen kunne bekræfte brugen af klyngebomber i Irak, og om statsministeren fandt en sådan brug legitim, hvortil statsministeren forklarede, at i forbindelse med den igangværende multinationale indsats i Irak foregår denne planlægning i fora, som danske repræsentanter ikke deltager i.

Eller et spørgsmål, jeg selv stillede: Ministeren bedes redegøre for, i hvilket omfang Danmark eller Danmarks allierede har anvendt klyngebomber, napalm og uranholdige våben i Afghanistan. Og svaret lød: Det danske F 16-bidrag har ikke anvendt klyngebomber, napalm eller uranholdige våben i Afghanistan. Hvilke våben, Danmarks allierede har anvendt, kan kun de enkelte organisationer oplyse.

Altså en, vil jeg sige, rimelig tilbagelænet holdning i forhold til et meget, meget stort problem.

Regeringens løsning er så, at vi skal have nogle selvdestruktionsmekanismer. Problemet er bare, at selvdestruktionsmekanismerne jo ikke havde ændret på Abdallahs historie. Klyngebomber er jo kendetegnet ved den måde, de fungerer på: de slår folk ihjel over en meget stor radius og er sådan set ikke et særlig præcist våben. Og derfor vil vi jo, når de bliver brugt, selv hvis de har selvdestruktionsmekanismer, se, at civile i nærheden vil blive ramt.

Derudover eksisterer der så den risiko, der hedder, at selvdestruktionsmekanismerne ikke fungerer. Det er jo ikke et ukendt fænomen, at den slags ting aldrig fungerer helt efter hensigten. Og så har vi altså de alvorlige skader til følge.

Derfor er løsningen på det her jo et forbud. Men det er klart, at vi har fuld forståelse for, at det er svært at komme igennem med et forbud her og nu. Derfor synes vi også, at en god start kunne være, at man arbejdede på et moratorium, ikke nødvendigvis et midlertidigt stop, men et stop for produktion og salg og produktion og brug af klyngebomber.

Kl. 14.20

Derfor skal jeg også på vegne af Socialdemokratiet, SF, Radikale Venstre, Kristendemokraterne og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer den danske regering til at arbejde aktivt i alle internationale fora for et øjeblikkeligt moratorium for produktion, salg og brug af klyngebomber.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 105).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse af hr. Søren Søndergaard (EL), hr. Jeppe Kofod (S), hr. Villy Søvndal (SF), hr. Morten Helveg Petersen (RV) og hr. Jann Sjursen (KD): (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke for initiativet til denne her forespørgsel, som berører et vigtigt politisk område, som flere også allerede har været inde på.

Så vil jeg også gerne starte med at takke udenrigsministeren for den meget grundige besvarelse, han netop har givet Folketinget.

Lad mig opsummere Venstres holdning i forbindelse med denne her forespørgselsdebat:

Venstre lægger vægt på at finde løsninger på de problemer, som skyldes ikkeeksploderet ammunition, herunder klyngeammunition. Derfor skal vi også fortsætte den danske indsats, både teknisk og økonomisk, i forbindelse med rydning af ikkeeksploderet ammunition. Venstre vil arbejde for at øge det internationale samarbejde. Derfor skal Danmark også fortsætte sin aktive indsats under FN's våbenkonvention.

Venstre noterer sig ligeledes med tilfredshed, at der med vedtagelse af den femte protokol under FN's våbenkonvention i november 2003 er taget et stort skridt frem i begrænsningen af de afledte skadevirkninger af klyngeammunition. Heri slås det fast, at der er en forpligtelse for stater til at rydde og destruere eksplosive krigsefterladenskaber, som er forårsaget af efterladt klyngeammunition.

Venstre støtter, at Danmark på internationalt plan går foran, som det er sket i vores offensive og aktive indsats i det danske forsvar. Her kan det jo konstateres, at Danmark allerede har taget en række initiativer, der skal sikre, at gamle typer klyngeammunition destrueres.

Derfor har vi selvfølgelig også en god mulighed for internationalt at gå foran i kampen for at etablere et internationalt juridisk bindende forbud mod alle former for klyngeammunition, der ikke er udstyret med en selvdestruktions-, selvdeaktiverings- eller selvneutraliseringsmekanisme.

Lad mig så også benytte denne her lejlighed til at komme med et par bemærkninger til det forslag, som nogle partier har fremsat fra Folketingets talerstol her i dag om et totalforbud mod alle former for klyngeammunition.

Venstre er ikke af den opfattelse, at totalforbud vil sikre en sådan løsning. Dels skal man være opmærksom på, at der stadig væk er lande, der er hovedansvarlige for produktion og anvendelse af det pågældende våben, og som ikke ville acceptere et totalforbud, og derfor kan der også ud over det i fravær af pålidelig klyngeammunition blive anvendt andre våbentyper af potentielt endnu skadeligere karakter.

Derfor synes Venstre, at det giver bedre mening at forfølge den politiske strategi, hvor man arbejder for at skabe en universel og effektiv løsning på de humanitære problemer, som klyngeammunitionen er årsag til.

Lad mig afslutte min ordførertale med at tilkendegive, at Danmark fortsat skal være meget engageret i at støtte humanitær minerydning. Vi har en forpligtelse til at gå foran, som vi har gjort gennem mange år. Vi har også en tradition for at være en stærk international bidragsyder på det her område, og dette arbejde bliver jo ikke mindre vigtigt i fremtiden.

Så alt i alt gør Danmark en stor indsats internationalt i kampen mod klyngebomber, og lad mig på den baggrund på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer den danske regering til at fortsætte den hidtidige indsats i alle internationale fora for hurtigst muligt at etablere et internationalt juridisk bindende forbud mod alle former for klyngeammunition, der ikke er udstyret med selvdestruktions-, selvdeaktiverings- eller selvneutraliseringsmekanismer.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 106).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 14.25

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

På en måde minder diskussionen om en diskussion, vi havde fuldstændig magen til i 1997. Da havde vi en diskussion om landminer. Den daværende regerings position var præcis den samme som den i ordførertalen, både fra udenrigsministeren og fra Venstres ordfører, nemlig helt uambitiøs på den måde, at man vil godt være med til lidt i den tekniske ende med selvdestruktion og sådan noget, men for alvor at forsøge at flytte væk fra de her dehumane våben, der går grænsen.

Jeg vil bare sige til Venstre, at jeg forstår det simpelt hen ikke. Jeg forstår ikke, at noget politisk parti vil ud i en argumentation, der hedder, at man vil acceptere, at våben, der rammer så tilfældigt, som i flæng slår fuldstændig uskyldige civile ihjel i tusindvis, er nødvendige som middel i en krig.

Jeg forstår det ikke, og derfor vil jeg godt høre det sådan mere grundlæggende argument: Hvad er argumentet for, at det er nødvendigt at bibeholde våben, der som klyngebomber rammer fuldstændig tilfældigt, rammer i flæng, rammer uskyldige, rammer kvinder, rammer børn?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne starte med at sige til hr. Villy Søvnald, at Venstre selvfølgelig ikke accepterer, at man bruger klyngebomber mod civile. Men jeg vil også i den forbindelse sige til hr. Villy Søvnald, at jeg ikke tror, vi her i dag i Folketinget kan sørge for at skabe evig fred på jord. Det tror jeg ikke kan være muligt med den debat, vi har her i

dag. Havde det været sådan, så havde tingene været meget lettere.

Derfor er det heller ikke helt uambitiøst, hvad hr. Villy Søvnald siger. Jeg har klart redegjort for i min ordførertale, og det har udenrigsministeren også, den aktive indsats, som Danmark gør i forhold til den linje, jeg har skitseret. Derfor vil jeg bare sige, at jeg synes, det er vigtigere, at vi følger den linje, i stedet for at vi kommer i en situation, hvor vi går foran med en fane, men hvor vi ikke får gjort vilkårene bedre for de mange, der kan blive ramt af det her problem. Det er jo netop derfor, vi har fremlagt det her beslutningsforslag, som lægger op til, at Danmark arbejder internationalt på det, der er skitseret i det vedlagte forslag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Igen er det en tale, der er fuldstændig magen til den, vi hørte i 1997 omkring landminer, nemlig at Danmark ikke skulle gå foran. Hvorfor skal Danmark ikke gå foran? Var det ikke klogt at gå foran, da det gjaldt landminer, og fjerne dem fra dansk forsvar, som det faktisk lykkedes i 1997 på SF's foranledning? Var det ikke en rigtig beslutning?

Også dengang var det en lille gruppe af lande i forhold til Ottawakonventionen, men forudsætningen for, at den konvention kunne blive virkeliggjort, var, at lande rykkede, deriblandt Danmark, altså at der var lande, der var villige til at gå foran i humanitetens navn.

Jeg savner stadig væk det argument fra hr. Troels Lund Poulsen, der besvarer spørgsmålet: Hvad er det for en krig, der retfærdiggør våben, der dræber fuldstændig tilfældigt, som dræber i flæng, som dræber civile, som dræber uskyldige? Konsekvensen af at argumentere for nødvendigheden af de her våben er jo, at man anerkender nødvendigheden af at dræbe i flæng.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Så vil jeg sige til hr. Villy Søvnald, at hr. Villy Søvnald jo nok kan erindre, at jeg ikke sad i Folketinget på det tidspunkt, men derfor kan jeg jo godt have undersøgt sagen, hvad angår landminer. Og sådan som det er blevet oplyst mig, er det sådan i dag, at forbuddet mod personelminer er tiltrådt af to tredjedele af verdens lande, men det omfatter kun en tredjedel af verdens befolkning, som således er beskyttet imod de her

miner, fordi de lande, der bruger, eller rettere sagt misbruger landminer, ikke har tiltrådt konventionen.

Så er det, man kan spørge: Hvordan kan vi sikre, at vi får flest muligt civile beskyttet, så de ikke bliver udsat for det, som vi diskuterer her i dag? Og der tror jeg, at den linje, regeringen har fremlagt, er bedre end den linje, som hr. Villy Søvnald vælger at argumentere for.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det, der jo er det interessante ved det, er, at hvis vi tager Irakkrigen og Afghanistankrigen, så er det vores venner, vores allierede, der bruger klyngebomber, der slår civile ihjel. Det er ikke nogen slyngelstater. Dem plejer Venstre jo ellers at være så meget efter. Det er ikke sådan nogen slyngelstater og terrorister osv., der har kastet alle de her klyngebomber, der er problemet i Irak og Afghanistan. Det er England og USA. Men jeg forstår, at Venstres tiltro til, at England og USA vil nå frem til sådan en mere human opfattelse på det her punkt, er meget begrænset.

Kl. 14.30

Jeg har et enkelt spørgsmål til hr. Troels Lund Poulsen: Mener hr. Troels Lund Poulsen, at klyngebomber er et præcisionsvåben?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nu kan det her jo meget hurtigt udarte sig til en meget teknisk og meget militær debat. Jeg må sige, at jeg har ikke lavet nogen større afhandling om anvendelse af klyngeammunition og dens præcisionsikkerhed. Men det er jo klart, at hvis man tager nye typer af klyngeammunition, så har de jo en væsentlig større sikkerhed sammenlignet med de ældre typer klyngeammunition, som vi også diskuterer her i dag.

Så vil jeg også gerne sige til hr. Søren Søndergaard, at jeg synes, det ikke er at lytte til, hvad der bliver sagt, når hr. Søren Søndergaard vælger nu at sige det, som hr. Søren Søndergaard gør, og angriber både USA og England, når man bl.a. har hørt udenrigsministeren sige følgende: At den humanitære folkeret forbyder, at civilbefolkningen gøres til genstand for direkte militære angreb. Det er jo selvfølgelig det, som er regeringens holdning, det er det, der er givet udtryk for her i dag, sådan er det. Der er ikke mere at sige om den sag.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jo, men det kunne være, at klyngebomber tjente et formål i 1864 og på sådan nogle tidspunkter, hvor hæere var stillet op over for hinanden og så mødtes de og lavede en konfrontation, og der kan sikkert også – det vil hr. Helge Adam Møller måske komme ind på – være enkelte situationer, hvor det stadig væk er tilfældet i dag. Men i langt de fleste tilfælde, som vi f.eks. ser i Irak, hvor vi snakker om kampe, der foregår i byer, hvor adskillelsen mellem civilbefolkning og det militære mål i mange tilfælde kun er ganske få meter, eller 10 meter, 15 meter, 20 meter, er det klart, at et våben som klyngebomber er et meget, meget upræcist våben, som rammer i flæng. Det var jo derfor, jeg valgte at læse den historie op først.

Det er derfor, jeg mener, uden at det skal blive specielt teknisk, at den løsningsmodel, som man fremlægger, nemlig den løsningsmodel, der hedder selvdestruktionsmekanismer, jo ikke vil løse den mangel på præcision, der eksisterer i forbindelse med afkastning, affyring, selv ikke hvis de virker. Den vil jo stadig væk eksistere. Abdallah var jo ikke blevet reddet af, at der havde været en selvdestruktionsmekanisme.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil da gerne sige til hr. Søren Søndergaard, at den fejlmargen, man kan diskutere, og som man også har diskuteret internationalt i forbindelse med klyngeammunitionen, skal man selvfølgelig altid se på. Det kan jo ikke accepteres, at man har en våbentype, som har en meget stor fejlmargen. Det ser man jo også på i de drøftelser, der i øjeblikket er i Genève. Så vil jeg også sige, at jeg synes, man skal erindre hr. Søren Søndergaard om, at man også må se på, hvad alternativet er, for som jeg sagde tidligere i min ordførertale, eller jeg tror, det var i et svar til hr. Villy Søvnald, så tror jeg ikke på, vi her i Folketinget i dag kan stoppe krig på jord. Gid det var så vel. Men det tror jeg ikke lykkes her i dag med de beskedne ressourcer, der er samlet her i Folketingssalen.

Derfor må man også sige, at i det tilfælde, der stadig væk er krig, hvilket der jo desværre vil være, selv om vi har den her debat i dag, så må man se på alternativet, og hvis det er større og mere kraftig ammunition, som gør endnu mere skade, må man så afveje det i forhold til det, som

jeg har fremlagt på vegne af Venstre og Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jeppe Kofod som ordfører.

Jeppe Kofod (S):

Brugen af klyngebomber er på linje med anti-personelminer et kæmpe problem for civilbefolkningen, herunder uskyldige børn, der rammes uforholdsmæssigt hårdt. Mange menneskerettighedsorganisationer har påpeget problemet, bl.a. Human Rights Watch. De anslår eksempelvis i en rapport fra december sidste år, at klyngebomber i Irakkrigen har dræbt eller såret mindst 1.000 civile.

Problemet er ikke blot bombernes mangel på præcision, når de bruges i tætbefolkede områder, men også, som det er nævnt tidligere, at 16 pct. af bomberne i f.eks. Irakkrigen ligger ueksploderede hen, når det gælder klyngebomber. Således anslår rapporten, at der ligger mindst 100.000 ueksploderede bomber, der udgør en stor fare for irakerne.

Men det er jo ikke bare i Irakkrigen, at klyngebomber udgør et problem. I eksempelvis Laos blev der i perioden 1964-1973 droppet 2 mio. bomber, heraf mange klyngebomber. Næsten 30 pct. af disse er ikke eksploderet og ligger stadig dødsensfarlige hen, nærmest som landminer. Der har alene sidste år været rapporteret 11.000 ulykker, og 1/3 af landet er erklæret risikoområde som følge af ueksploderet ammunition. Ud over de uhyggelige konsekvenser for civilbefolkningen er omkostningerne til oprydningen selvsagt enorme. I Irak har Folkekirkens Nødhjælp med dansk støtte foretaget oprydning og kan bekræfte de dårlige erfaringer med klyngebomber. Som bekendt forbyder folkeretten ikke brugen af klyngebomber, men anvendelse af disse er undergivet de generelle regler om, at angreb skal begrænses til militære mål. Ifølge Genèvekonventionen har de krigsførende magter pligt til at beskytte civilbefolkningen mest muligt i konflikter. Og i den sammenhæng må man sige, at brugen af klyngebomber kan være stærkt problematisk.

Kl. 14.35

I november sidste år dannede henved 100 organisationer i Haag Klyngebombekoalitionen, der arbejder imod anvendelse af klyngebomber. I det hele taget er der, ikke mindst på baggrund af Irakkrigen, skærpet international opmærksomhed på de negative humanitære konsekven-

ser, der er ved brugen af klyngebomber. Det er derfor, Socialdemokratiet er medforslagsstiller til forslaget til vedtagelse, da vi mener, at den danske regering aktivt bør kunne arbejde for et moratorium for produktion, salg og anvendelse af klyngebomber.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu forstod jeg på Socialdemokratiets ordfører, at der på grund af brug af klyngebomber i Irak var dræbt ca. 1.000 mennesker. Og jeg betvivler ikke det tal.

Men kan hr. Jeppe Kofod ikke bekræfte, at hvis man i stedet for havde anvendt de våben, som man har gjort siden første verdenskrig, almindelige artillerigranater, granater smidt fra flyvemaskiner, som er endnu mere upræcise og spreder deres ulykker endnu mere, så var der måske blevet dræbt 2.000 eller 3.000? Det er våben, som er fuldstændig legale, som vi har i Danmark, som amerikanere og irakere og englændere og tyskere og hollændere har. Er det ikke korrekt, at der var blevet dræbt endnu flere, hvis man havde erstattet klyngebomberne med et andet våben?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Først vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller: Det, jeg nævnte, var ikke bare 1.000 dræbte, det var 1.000 civile sårede eller dræbte ifølge den her Human Rights Watch-rapport. Det vil sige, at det er uskyldige mennesker, altså folk, der ikke har ført krig, som er blevet ofre for de klyngebomber her. Og det synes jeg er et problem.

Om der findes mere upræcise våben end klyngebomber? Det er givetvis helt rigtigt. Det tror jeg helt sikkert på er korrekt, når hr. Helge Adam Møller siger det. Men opgaven må jo være at begrænse de våbentyper, som skader civilbefolkningen så voldsomt, som klyngebomber og miner jo gør. Og der nævnte jeg altså eksemplet med, at det jo ikke er særlig tilfredsstillende, at der i hvert fald ifølge den her rapport alene ligger 100.000 ueksploderede bomber i Irak i øjeblikket som følge af brugen af de her klyngebomber, som udgør en stor fare, ikke blot for civilbefolkningen, men også for børn og andre, der skal færdes i Irak i øjeblikket.

Det er en kæmpe oprydningsopgave, så jeg synes, det er helt logisk, at man selvfølgelig arbejder for et forbud mod de her våbentyper.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jo, det er da rigtigt. Der er jo et kæmpe problem med de bomber, der ikke eksploderer, for så risikerer man, når freden forhåbentlig er etableret, at børn på vej til skole eller manden, der skal ud og pløje sin mark, støder på dem. Det er jo også derfor, vi i Danmark selv har forbudt dem og arbejder så intenst for, at de bliver forbudt på verdensplan, men også arbejder for, at de netop ikke skal kunne ligge der, ved at de destruerer sig selv. Hvis de ikke rammer det militære mål, så destruerer de jo sig selv.

Kan hr. Jeppe Kofod ikke bekræfte, at det jo netop er det, udenrigsministeren har sagt? Det er det, vi arbejder på, og det gjorde vi også under den tidligere regering. Vi arbejder på det nu, og vi gør alt, hvad vi kan. Vi har selv afskaffet den slags våben i Danmark. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jo, jeg kan bekræfte, at jeg synes, at mange af de ting, som udenrigsministeren nævnte i besvarelsen, er vigtige og gode tiltag. Men jeg savner en helt grundlæggende dansk stillingtagen til, om klyngebomber er noget, man vil arbejde for et stop mod at bruge, et moratorium. Det synes jeg egentlig er helt nødvendigt, for det kan godt være, at der findes nogle moderne våbentyper, der er mere præcise, men det generelle problem med brug af klyngebomber forsvinder jo ikke.

Jeg nævnte Laos som eksempel, hvor der jo er 11.000 episoder, hvor mennesker er blevet skadet på grund af de ting her, og også Irak, hvor der er en masse mennesker, der er døde eller sårede som følge af brug af klyngebomber.

Jeg synes, vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at undgå, at klyngebomber bliver brugt i sådan nogle konflikter her, fordi de netop gør så stor skade på civilbefolkningen, specielt i de områder, f.eks. i Irak, hvor vi så, at man bombede i tætbefolkede områder, hvor der er mange civile, som så er blevet ofre for de her bomber.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti synes vi, det er fint, at vi får en debat om klyngebomber her i Folketinget i dag. I det hele taget er det godt, at vi debatterer krigens konsekvenser, som er frygtelige på alle mulige måder.

Kl. 14.40

Det er klart, at en hvilken som helst krigshandling, uanset om man bruger klyngebomber eller våben, der er værre, som hr. Helge Adam Møller var inde på, er forfærdelig og er ikke rar at høre om. Alligevel bruger man forfærdelige våben, når der er krig, fordi man ønsker at vinde de krige, man er engageret i, og gerne så smertefrit som muligt.

Der synes jeg, det er lidt interessant at høre hr. Jeppe Kofod være meget hård og angribende over for regeringen og bruge specielt Irak som eksempel, hvor der i en krig, som hr. Jeppe Kofod selv gik ind for, og som foregik under den tidligere regering, nemlig i Kosovo, også blev anvendt klyngebomber. Der skal man bare være opmærksom på, at det har været krigens vilkår.

Vi prøver så bl.a. på baggrund af den debat her i dag, og regeringen prøver på det på internationalt plan, at bekæmpe brugen af klyngebomber og også brugen af andre våben, der skader civile. Det har bare indtil nu været et af de våben, man har anvendt, uanset om det har været en dårlig krig, som hr. Jeppe Kofod måske mener, at krigen i Irak er, eller en god krig, som hr. Jeppe Kofod måske mener, at krigen i Kosovo var.

Så under alle omstændigheder er der en fælles interesse for folketingsmedlemmerne og regeringen i at bekæmpe de våben, som er farlige, og som skader civilbefolkningen.

Vi kan i Dansk Folkeparti ikke se andre muligheder end at gå den vej, som regeringen og også tidligere danske regeringer har forsøgt, og derfor kan vi bakke op bag det forslag til vedtagelse, som Folketinget formentlig vedtager senere i dag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes altid, det er betænkeligt, når politikere i en diskussion anvender et argument, der hedder: Jamen det gjorde de andre jo også. Altså hr. Peter Skaarups kronargument i forsvaret var, at klyngebomber også blev anvendt under Kosovokrigen.

Kunne man ikke godt bede Dansk Folkepartis ordfører om at forholde sig principielt til, om det er rimeligt i forbindelse med en krig, at fuldstændig uskyldige mennesker i byerne, i de irakiske byer, at nogle, der aldrig har været i nærheden af et gevær, pludselig en dag oplever deres familie udslettet, pludselig oplever fuldstændig uskyldige civile dræbt af et våben, der ikke

er anvendeligt i en krig, hvor civilbefolkningens og militærets ting foregår ganske tæt på hinanden.

Det, hr. Peter Skaarup efterlader som indtryk, er, at når andre bare har brugt det før, så er Dansk Folkeparti fuldstændig med på, at så kan det gøres igen.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Nej, det er bestemt ikke det indtryk, jeg ønsker at efterlade, men det kan godt være, hr. Villy Søvndal har forstået det. Der er nogle gange, hvor hr. Villy Søvndal ikke helt forstår tingene, som vi andre gør.

Det, vi siger fra Dansk Folkepartis side, og som jeg i og for sig tror alle er enige om, er, at vi skal bekæmpe de klyngebomber som det forfærdelige våben, det er, og de øvrige forfærdelige våben, der findes. Jeg siger bare, at krigens vilkår har vist sig inden for de seneste år at være de samme, og der er ikke forskel på, hvad der er sket i Irak, og hvad der er sket i Kosovo. Begge steder har man brugt de her klyngebomber. Det gør det ikke godt, at man har brugt dem, men det har man gjort, og det er bare fakta, jeg har nævnt i min tale.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, det bliver mere og mere underligt. Hr. Peter Skaarup siger, at vi skal bekæmpe de der midler, samtidig med at hr. Peter Skaarup har sikret dansk deltagelse i den krig, nemlig Irakkrigen, hvor der indtil nu har været anvendt flest klyngebomber. Kan hr. Peter Skaarup ikke selv fornemme, at afstanden mellem de sagte ord og den virkelighed, hr. Peter Skaarup aktivt har bidraget med ved at stemme for Danmarks deltagelse i krigen, bare er så stor, at det kræver meget vide bukser at skræve over den forskel på ord og virkelighed?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Som vi jo var inde på under beslutningsforslaget vedrørende en forlængelse af den danske styrkes engagement i Irak i går, så er det meget svært at se, at SF og hr. Villy Søvndal har nogle realistiske løsninger på, hvad der skal foregå i Irak, men man ynder, og det gælder også under debatten i dag, at prøve at fremstille den indsats, næsten ligegyldigt hvilken, der gøres i Irak som

det værste af det værste, og det gælder så også den her sag.

Det, jeg fuldstændig stille og roligt har gjort opmærksom på, er, at det er galt, at man bruger klyngebomber, men det er jo lige galt, om det er i Irak, eller det er i Kosovo, eller det er i en krig, som hr. Villy Søvndal måske har bifaldet under andre omstændigheder.

Det, der er det interessante her, er at samle kampen mod de våben, som rammer civile, og det tror jeg alle er samlet om. Men det ændrer ikke ved, at de altså har været brugt i Kosovo også.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Skaarup: Hvis det er sådan, at hr. Peter Skaarups syn på de våben er, at de rammer uskyldige civile – det er det, man kan forstå af ordførertalen – hvorfor så ikke støtte et forslag til vedtagelse, hvor vi opfordrer regeringen til at arbejde for et moratorium, altså for et forbud mod anvendelse af de våben her? Det er jo sådan set meget konkret og meget enkelt, for så kan man få udryddet de her våben, som har nogle kedelige konsekvenser for civile. Det forstår jeg ikke helt.

Man må vælge en af holdningerne. Enten er man for, at man kan bruge de her våben, eller også er man imod. Og hvis man er imod, så kunne man jo støtte det forslag til vedtagelse, som vi har fremsat, og som er meget simpelt.

Jeg vil bare høre, hvorfor man ikke kan støtte det forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Grunden til, at vi har valgt at støtte det, som vi mener er det rigtige i den her sag – og det er det, der kommer fra regeringen – er, at regeringen vurderer, at i det intense diplomatiske arbejde, man, som jeg kan læse ud af de ting, som udenrigsministeren har sagt, har gjort fra den danske regerings side, har det været forhandlingslinjen, som har givet de bedste resultater.

Der er jo opnået nogle resultater. Det kan man ikke komme uden om. Danmark har i hele forhandlingsforløbet aktivt arbejdet for, at den femte protokol skulle blive et folkeretligt bindende instrument. Man er under hele processen gået i retning af noget, som jeg også tror hr. Jeppe Kofod synes er det rigtige.

Nu kommer så hr. Jeppe Kofod og andre og siger, at nu skal man pludselig vælge en anden forhandlingslinje, nu skal man gå meget, meget hårdere til den. Spørgsmålet er så, om det er klogt.

Indtil nu har man opnået nogle resultater. Skulle vi nu ikke prøve at se, om man ikke kan gå den vej og opnå de samme resultater og forbedrede resultater hen ad vejen. Det er vores indgang til det her. Men det kan da være, vi bliver klogere på et senere tidspunkt. Det må vi jo se.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg synes, forvirringen er total, for når man læser forslaget til vedtagelse, så står der jo blot, at regeringen bør arbejde for et moratorium for produktion, salg og anvendelse af klyngebomber. Der står ikke noget om, om den diplomatiske linje, man har fulgt, er god eller dårlig.

Jeg er sikker på, at danske embedsmænd gør et kæmpe arbejde i forbindelse med de her ting. Det er jo en principiel holdning, som vi efterlyser fra Dansk Folkeparti. Er Dansk Folkeparti for, at den danske regering skal arbejde for et moratorium, altså et forbud mod brug af de her klyngebomber, fordi de har alle de kedelige konsekvenser, alle de uhyggelige konsekvenser for civilbefolkningen, børn og kvinder osv., eller er Dansk Folkeparti ikke for, at man skal arbejde for det her moratorium?

Det er meget simpelt. Det er et holdnings-spørgsmål. Det er ikke et spørgsmål om proces eller om, hvorvidt man har gjort et godt diplomatisk arbejde. Det er jeg sikker på regeringen har. Det er et holdningsspørgsmål, og derfor efterlyser jeg et klart svar fra hr. Peter Skaarup.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Der er det jo sådan, som hr. Troels Lund Poulsen var inde på i sin ordførertale, at det har været et klart dansk ønske, at man blev af med de klyngebomber. Det tror jeg alle partier er enige om i Folketinget.

Men når det nu er sådan, at de findes, og at de lande, som bruger dem, ikke nødvendigvis er overbevist om, at man skal af med dem og vil bruge andre og værre våben, hvis det var, at de blev afskaffet, så er det, at der er et problem. Så er det, at vi må henholde os til, at den linje, regeringen har fulgt, som har gået i den retning, som jeg nævner, har været den rigtige.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Næste ordfører er hr. Helge Adam Møller.

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Søren Søndergaard startede med en lille tragisk historie fra det virkelige liv om en 6-årig dreng i nærheden af Basra, jeg tror, han hed Abdallah, som for et års tid siden mistede sin ene arm i forbindelse med sprængstof fra en klyngebombe. Det er den korte version.

Man skal jo være gjort af sten, hvis man ikke føler, at det er tragisk. Og Abdallah er jo ikke den eneste. Vi har jo tusindvis for ikke at sige hundredtusindvis af børn og voksne, mænd og kvinder, som har mistet arme eller ben eller øjne eller livet på grund af våben. De færreste på grund af klyngebomber, de fleste på grund af bajonetter eller geværer eller pistoler eller flybomber eller macheter eller andet.

Derfor skulle den logiske konsekvens jo være, hvis man er et ordentligt og normalt menneske, at sige: Jamen så må vi afskaffe alle våben, og vi må afskaffe alle krige. At afskaffe alle krige tror jeg i hvert fald også at alle 179 her i Folketinget arbejder på. Vi er ikke altid enige om metoderne, men hvem ønsker krig?

Kl. 14.50

Så kunne man sige, at hvis vi kunne afskaffe våbnene, så havde vi heller ikke krigene, og så var der ikke nogen Abdallah'er og andre, der blev dræbt eller mistede en arm.

Men lad mig minde om, at våben er jo nødvendige indimellem, hvis man vil bevare livet, og at våben er uhyggelige, når de bliver anvendt forkert. Lad mig minde om tutsierne og hutuerne for 10 år siden, hvor man nede i midten af Afrika dræbte 1 mio. mennesker, ikke med klyngebomber eller flybomber eller artilleri, men med knive, macheter, pistoler og geværer. Og jeg tror ærlig talt, det gør lige ondt og er lige tragisk for den familie, der mister en søn eller datter, uanset hvilket våben det er, det sker med.

Men når jeg alligevel siger, at våben kan have noget positivt og efter min mening være gode i visse situationer, så vil jeg da godt nævne – jeg indrømmer, at det her slet ikke er den tale, jeg havde forberedt, men jeg synes alligevel, det også giver lidt af et svar på noget af det, hr. Villy Søvndal har spurgt om – at havde vi i Europa, USA og Rusland ikke anvendt våben for 50 eller 55 år siden, så havde det jo været nazisterne, der havde regeret Europa i dag, og hagekorset havde vajuget over Amalienborg og ikke dannebrog.

Havde FN og USA ikke anvendt våben i Sydkorea i begyndelsen af 1950'erne, så havde det været nordkoreanerne, der havde domineret på hele den koreanske halvø. Havde USA ikke anvendt våben mod japanerne, da de blev angrebet i Pearl Harbour i december 1941, så havde USA og sandsynligvis også Australien i dag været domineret eller besat af japanerne og et helt andet Japan end det demokratiske Japan, vi kender i dag.

Og havde Danmark og andre NATO-lande ikke haft våben, også farlige og meget livsfarlige våben under den kolde krig i 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne, ja, så havde det jo været Sovjet, Warszawapagten og kommunisterne, der havde sejret og ikke Vesteuropa og demokratierne. Så havde Polen, Estland og Letland og Litauen og Ungarn og Slovakiet osv. ikke været frie demokratiske lande i dag på vej til at blive medlemmer af EU, nogle af dem er det allerede, medlemmer af NATO osv. Så derfor er våben altså desværre indimellem nødvendige for at sikre fred og frihed og demokrati.

Så har jeg kun et halvt minut tilbage. Så må jeg sige, at vi Konservative fuldt og helt støtter det arbejde, som regeringen gør med at begrænse de skadevirkninger for civilbefolkningen, der følger af anvendelse af klyngebomber. Det er derfor, vi ønsker at afskaffe de klyngebomber, som ikke destruerer sig selv, når de ikke har ramt deres militære mål. Der støtter vi fuldt og helt det arbejde, regeringen gør.

Vi er glade for, at denne regering har afskaffet de gamle bomber, vi havde, der ikke destruerede sig selv. Det gjorde den socialdemokratiske regering ikke. Men det har den nuværende regering gjort. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er enig i, at der er mange mennesker, der er blevet dræbt med knive. Men det, der er den store forskel mellem at blive dræbt med en kniv og blive dræbt af en klyngebombe, er, at den, der dræber en med en kniv, har forsøttet til det og må bære ansvaret for det. Men sådan er det ikke med klyngebomber. Det er lige præcis det, der er hele forskellen.

Man kan vælge at ramme nogle tilfældige, man kan vælge at ramme nogle uskyldige, men det er et valg, man gør, når man bruger kniv. Men ved klyngebomber er det noget, der sker, selv om man måske sigter efter noget andet.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvorfor er Det Konservative Folkeparti – for det går jeg ud fra Det Konservative Folkeparti er – imod brug af giftgas? Man kunne da også bare lave sådan en selvdestruktionsmekanisme på giftgasgranater, så hvis granaten ikke lige ramte, hvor den skulle, så opløste den sig selv, og så ville den ikke kunne ose. Hvad er egentlig grunden til, at Det Konservative Folkeparti er imod – stadig væk, går jeg ud fra – giftgas? Fremragende våben i øvrigt, fremragende våben.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Giftgas rammer netop i flæng. Det mener jeg ikke klyngebomber gør, specielt ikke når de er med selvdestruktionsmekanisme. Hvis vi tager de to typer klyngebomber, som Danmark har, og som et hav af hæere både i øst og vest og nord og syd har, så har vi dem som nogle artillerigranater, og det, der er det gode ved en klyngebombe – hvis man kan tale om det – er faktisk, at den er mere human end en traditionel granat, man udskyder fra en 155 mm haubits, for her udløser granaten sig, således at disse små bomber, der har størrelse som en håndgranat og kan uskadeliggøre kampvogne og andre militære mål, rammer inden for et område på 75 x 75 m – det er ca. som en fodboldbane.

Kl. 14.55

Hvis du skulle opnå den samme militære effekt med de gamle granater, vi har til artilleriet, så skulle du måske skyde 25 eller 30 af dem. Så du bruger altså meget mere ammunition, der spredt sig over betydeligt større areal. Og da en del af de gamle bomber heller ikke gik af, så bliver de altså liggende, som vi stadig væk kan se ude på Københavns fæled, hvor du finder bomber. Det vil sige, at det er et mere inhumant våben, og du får en langt ringere militær virkning. Så du slår altså færre soldater ihjel, hvis du skal forsvare dig selv, og du får større skader på civilbefolkningen.

Derfor går vi ind for, at vi skal have en selvdestrueringsmekanisme, så de bliver uskadelige, når krigen er slut. De rammer kun soldater. Man kan med enhver granat ramme ved siden af, det kan man også med et geværskud.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det er et godt argument mod giftgas, at det er et våben, som rammer i flæng. Lige

præcis det, der er argumentet mod klyngebomber med eller uden selvdestruktionsmekanisme, er jo, at de rammer i flæng.

Hr. Helge Adam Møller sagde det jo meget godt med fodboldbanen. Hvis vi ser på Irak, bortset fra lige i den allerførste del af krigsfasen, hvor er der så foregået kampe, hvor udgangspunktet har været fodboldbaner? Det er kampe, der foregår i byer, og det er jo så der, tabene kommer, selv hvis selvdestruktionsmekanismen fungerer.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Søren Søndergaard må undskylde mig, men en artillerigranat eller en mortargranat eller en kampvognsgranat eller en granat smidt fra en flyvemaskine har et lige så stort område som cirka en fodboldbane. Sprængstykkerne er lige så store, men man skal have mange flere, og det vil sige, at de samlede skader bliver betydeligt større, også hvis de rammer et sted, hvor der er civile.

Så kan man jo for øvrigt spekulere på, hvorfor der var en del kampe i irakiske byer. Det var jo netop, fordi den irakiske hær, Saddam Hussein bevidst beordrede sine soldater til at bryde Genèvekonventionen også på det område, således at man anbragte vigtige militære installationer i skoler, ved hospitaler og i tæt bebyggede områder.

Det er jo i klar modstrid med alle regler, for det må man ikke. Så det var altså landets ledere og landets elite, der udsatte deres egen befolkning for det, der også skete med nogle af dem.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hr. Helge Adam Møller udtrykker, synes jeg, noget større konsekvens end Dansk Folkepartis ordfører, forstået på den måde, at Dansk Folkepartis ordfører var lidt ked af de der våben. Det er hr. Helge Adam Møller jo ikke. Han udtrykker kærlighed til de her våben på den måde, at når der skal anvendes våben, så er det de bedste.

Jeg vil godt spørge hr. Helge Adam Møller, om han virkelig insisterer på, at i en bykrig som den, vi ser i Irak, kan det lade sig gøre at skelne skyldige fra uskyldige, når man bombarderer med klyngebomber, som tilfældet er nu, og om hr. Helge Adam Møller vil acceptere, at den nødvendige pris er, at tusinder af fuldstændig uskyldige bliver dræbt i en krig som denne her.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg udtrykte *ikke* kærlighed til klyngebomber. Jeg udtrykte ikke kærlighed til rifler eller morterbomber eller andet. Jeg sagde bare, det er nødvendigt indimellem, og det viser historien også i dette land, at hvis man ikke vil bruge våben, så havde vi haft en Hitler til at regere, så havde det været kommunistisk, så havde USA ikke været et frit land osv. Vi har jo historiske eksempler – det ene efter det andet. Havde Kuwait været et frit land i dag, hvis der ikke var anvendt våben, hvis FN ikke havde sagt, at Saddam Hussein skulle smides ud? Selvfølgelig havde det ikke det. Det ved hr. Villy Søvnald godt.

Det, der så må være det vigtigste, er, at man anvender de våben, således at man får færrest mulige skader på uskyldige mennesker.

Her vil jeg godt helt klart og tydeligt på den militære baggrund sige, at hvis man inde i en by skulle anvende konventionelle artillerigranater og mortergranater og flybomber, så ville man få betydelig flere skader, end hvis man brugte klyngebomber med en selvdestruktionsmekanisme. Det er der for mig ikke et sekunds tvivl om. Så det er altså, hvis man kan snakke om det, et mindre skadende våben, men det er søreme skadende.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er jo ikke den diskussion, som hr. Helge Adam Møller antyder, der deler os. Jeg er ikke pacifist. Som hr. Helge Adam Møller med mangeårig baggrund i Forsvarsudvalget ved, har jeg i sin tid været med til at sende danske soldater til Bosnien, til Afrikas Horn, til Albanien osv. Jeg har ikke været med i Irak, det har hr. Helge Adam Møller gjort med et snævert flertal.

Så det, der deler os, er ikke det principielle synspunkt, at krig nogle gange kan være nødvendig. Det, vi diskuterer, er krigens midler. Vi diskuterer våben i dag, nemlig klyngevåben, som rammer i flæng, som rammer uskyldige, på samme måde, som vi engang diskuterede landminer, som rammer i flæng.

Kl. 15.00

Og jeg forstår ikke, at hr. Helge Adam Møller ikke tager det humanistiske synspunkt, at der er typer af våben, der er uforenelige med en type af krig som den, som også hr. Helge Adam Møller har været med til at starte i Irak, fordi det netop rammer civile i flæng, rammer fuldstændig

uskyldige, rammer mennesker, der ikke har haft nogen som helst indflydelse på begivenhederne.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg tror ikke, at hr. Villy Søvnald ønsker at forstå, hvad jeg siger. Men altså stadig væk: Hvis russerne i gamle dage havde angrebet Danmark og de sad i midten af København eller i Næstved og de skulle drives ud, hvad enten det var af danske eller engelske soldater, risikerede man, hvis man kastede en håndgranat ind i et hus, hvis der var civile i nærheden, at der var civile, der blev slået ihjel. Men det er måske den eneste måde at befri et land på. Man risikerer endnu flere tab efter min mening, hvis man anvender flybomber, som er mere upræcise, eller hvis man anvender artilleri og ammunition osv., end man gør med klyngebomber.

Det er jo det, der er alternativet. Man skal bruge det, der er mindst skadeligt, og derfor siger jeg, at vi efter min mening vil opnå endnu mere inhumane våben, hvis vi vil forbyde klyngebomber med en selvdestruktionsmekanisme, for så må man bruge nogle andre våben, som giver større skade.

Villy Søvnald (SF):

En af de vigtige bestræbelser for at lave en verden, der bliver en lille smule bedre, er at diskutere krigens midler. Under de korte bemærkninger før fremgik det jo, at også efter SF's opfattelse er der situationer, hvor krig er den eneste udvej. Men i en situation, hvor krigens midler bliver stadig mere raffinerede også i forhold til deres ødelæggelseskraft, er det helt afgørende at regulere, hvornår man anvender hvilke våben.

Der er en gruppe af våben, der er specielt ondartede, ikke kun fordi det drejer sig om våben, der rammer i flæng, som ikke er præcise, som rammer fuldstændig uskyldige, som rammer fuldstændig tilfældigt, men også fordi det er våben, der, lang tid efter at de er kastet ned, eksploderer i hænderne på legende børn eller nær bønder, der arbejder på deres marker, og forårsager død og lemlæstelse.

Som det kom frem under de korte bemærkninger, har SF tidligere taget initiativ til at få landminer forbudt, og det er altså meget interessant, hvor fuldstændig parallel diskussionen i dag er med diskussionen dengang, bortset fra at dengang var det de daværende regeringspartier, Socialdemokraterne og De Radikale, der sagde, at det der med at afskaffe landminer alene ikke

kunne lade sig gøre, og at vi var nødt til at vente på de andre osv. osv.

Vi var dengang tilhængere af, at Danmark turde gå foran i en proces af lande, der erklærede, at landminer simpelt hen er så inhumant et våben, at det vil vi ikke anerkende anvendt. Det lykkedes i løbet af et kvartal at få ændret Folkeetingets holdning og få vedtaget et forslag, der sagde, at Danmark ikke alene i internationale fora ville arbejde for, men også selv ville afskaffe sine landminer.

Så står vi med diskussionen i dag om klyngebomber, som er præcis det samme, nemlig våben, der rammer i flæng. Jeg har selvfølgelig det håb, at denne forespørgselsdebat samt den konference, som Folkekirkens Nødhjælp afholdt, kan bidrage til det samme, nemlig at Danmark også på det her punkt i stedet for at være fodslæbende bliver et foregangsland, der tør gå foran og erklære, at sådan nogle våben vil vi ikke bruge.

Det er jo specielt vigtigt, fordi Danmark jo fører det, jeg tror, statsministeren har kaldt det en aktivistisk udenrigspolitik, hvor vi deltager i en række krige, også illegitime krige, hvor Danmark er medansvarlig for de ting, der sker med de midler, vore allierede anvender. Det bryder regeringen sig godt nok ikke voldsomt om at blive husket på. Jeg tror, det var hr. Søren Søndergaard, der refererede et af de svar, jeg har fået fra statsministeren, hvor vi spørger, om der anvendes klyngebomber, og om de bliver diskuteret, hvor statsministeren vasker hænderne, hvor den danske regering vasker hænderne og siger: Ja, der bliver anvendt klyngebomber, men beslutningerne bliver taget i fora, hvor Danmark ikke deltager.

Det må være dejligt på den måde at kunne vaske sine hænder og sige: Vi ved godt, at dem, vi fører krig sammen med, anvender de her midler, men vi har ikke fora, hvor vi diskuterer det her. Jeg synes, det er topmålet af uansvarlighed, når man ved, hvor megen skade de her våben forvolder.

Kl. 15.05

Derfor er hensigten, at Danmark går med i den gruppe af lande, der siger, at den type våben afstår de fra både at producere, oplagre og anvende, og vi håber, at den gruppe af lande, der siger det, bliver så stor, at de for alvor kommer til at tegne verdensopinionen.

Derfor synes jeg også i dag, det er ærgerligt, at vi har så uambitiøs en regering, der alene vil de tekniske svar. Det er selvfølgelig bedre end

ingenting, men det er jo ikke et svar på den aktuelle situation, hvor en krig er i gang. Der hjælper selvdestruktionsmekanismer ikke noget som helst.

Derfor er vi glade for det forslag til vedtagelse, vi er med på, og vi vil anbefale, at man stemmer for det.

Morten Helveg Petersen (RV):

Den 18. marts i år var der en konference her på Christiansborg arrangeret af Folkekirkens Nødhjælp, og der ligger meget grundigt udarbejdet materiale, som også kan genfindes på hjemmesiden www.klyngebomber.dk. Går man det materiale igennem, så står det også rimelig klart, hvad det er for et forfærdeligt våben, vi har med at gøre her.

Den konference var vigtig. Ud over at levere en grundig dokumentation var den selvfølgelig også vigtig i forhold til at give mere opmærksomhed, at forsøge at rette mere opmærksomhed mod det her vigtige emne. Og de forfærdelige humanitære konsekvenser, som klyngebomber medfører, er der behov for mere offentlig opmærksomhed om.

Som bekendt kan klyngebomber kræve tusindvis af civile og uskyldiges liv ikke bare under konflikter, men også efter konflikter, i og med at ueksploderede klyngebomber i realiteten fungerer som en form for landminer og derved kan have vedvarende negative påvirkninger i postkonfliktområder i store dele af verden i dag. Det skønnes forskellige steder, at op imod 84 lande i dag er berørt af efterladenskaber fra klyngebomber, og det er i sig selv et kolossalt problem.

Dertil kommer, at klyngebomber stadig væk anvendes den dag i dag, dokumenteret eksempelvis af Human Rights Watch. Det finder vi uacceptabelt fra Det Radikale Venstres side. Og dertil kommer, at ifald de bruges, så må de, der smider klyngebomber, også bære en stor del af ansvaret for at rydde op efter sig og for assistançe til ofre.

Det er vigtigt, at ngo'er bliver ved med at presse på også på det her område for at give området mere opmærksomhed og for at presse politikere og politiske systemer til at gøre det af med den form for ammunition.

Vi synes, det er et vigtigt emne. Vi kan selvfølgelig fuldt ud støtte den vedtagelse, som vi selv er med til at foreslå, og vi vil også forfølge dette spørgsmål i forbindelse med forsvarsforligsforhandlingerne.

Dertil kommer, at vi også synes, det er naturligt, jævnfør den debat, vi havde tidligere på dagen om Danmarks potentielle medlemskab af FN's Sikkerhedsråd, at man også her bruger den plads til at gøre opmærksom på problemstillingen og arbejde for et forbud mod den type ammunition.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Tak for en tale, som jeg synes var klog, og som SF i høj grad deler sådan de grundlæggende synspunkter med.

Jeg har et enkelt spørgsmål, og det er, fordi jeg kan huske, hvor svært det var under den tidligere SR-regering at komme af med landminerne, men det lykkedes. Og jeg vil bare sikre mig, at når vi får et andet flertal i Folketinget, og det tyder alt jo på vil ske efter et valg, at Det Radikale Venstre så vil stemme for et forslag, som det, der ligger her: at vi skal arbejde internationalt i ethvert forum for bindende forbud mod alle former for klyngeammunition, og at Danmark skal tage selvstændige initiativer i den sammenhæng.

Jeg anser det egentlig for en selvfølge. Jeg skal bare lige have det bekræftet, så ikke onde folk, der har meget mistanke, kunne komme i tanker om, at det måske ikke var tilfældet.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Selvfølgelig. Vi står selvfølgelig inde for ordlyden af den vedtagelse, der ligger på bordet i dag.

Nu vil jeg så i øvrigt være varsom med sådan at tage forskud på glæderne i forhold til forestående valg og regeringsskifte og den slags ting, men vi står selvfølgelig bag den formulering, der ligger i vedtagelsen, det er klart.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Ja, det er jeg sådan set helt overbevist om også er tilfældet, for hr. Morten Helveg Petersen står jo også som en af medforslagsstillerne.

Men mit spørgsmål rakte sådan fremad til efter et valg. Nu kan man aldrig vide, hvordan et valg går – der er jo to muligheder – men hvis nu det går, som alt tyder på i 25 af de sidste 28 meningsmålinger, nemlig at der vil være et flertal, der består af Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten, vil Det Radikale

Venstre så i den situation gennemføre det, der i dag er dagsordenen?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Ja.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KD):

Kristendemokraterne har været med til at rejse denne for os at se vigtige forespørgselsdebat om brug af klyngebomber. Det har vi, selvfølgelig sammen med de øvrige forespørgere, gjort på baggrund af, at der internationalt har været mere opmærksomhed omkring brugen af klyngebomber de seneste år, været forskellige initiativer, som peger i retning af, at det er vigtigt, at enkeltlande og det internationale samfund i det hele taget vier brugen af klyngebomber meget større opmærksomhed, end vi hidtil har gjort.

Der er utrolig store negative humanitære konsekvenser forbundet med brugen af klyngebomber, som jo ikke bare i forhold til det tidspunkt, hvor de bliver smidt på, men også lang tid derefter har store konsekvenser ikke mindst for civilbefolkningen.

I den forbindelse er det selvfølgelig vigtigt, som jo ikke mindst udenrigsministeren har gjort rede for i forbindelse med sin besvarelse af forespørgslen, at Danmark teknisk og økonomisk yder sit til, at ikkekeksploderet ammunition, også fra brugen af klyngebomber, kan blive fjernet. Vi er jo i forhold til den internationale indsats, vi har ydet på det her område, ved at være kendt, kan man vel godt sige, for netop det bidrag, vi giver til rydning også af miner.

Det bringer mig over til, at for Kristendemokraterne at se har vi jo med klyngebomber et våben, en ammunition at gøre, som er at sammenligne med brugen af landminer, som for år tilbage blev afskaffet. Vi mener, at Danmark med det moratorium, som er foreslået i det forslag til vedtagelse at Danmark skal arbejde for, kunne være med til på samme måde, som vi var det i forbindelse med brugen af landminer, at rejse ikke bare en debat internationalt, men også at sikre et forbud, som jeg også forstår i virkeligheden er målsætningen for regeringen med de krumspring, man så mener der skal gøres, inden man når så vidt.

Vi tror, at et moratorium, et øjeblikkeligt moratorium, ville være en god vej at gå for at nå til

et egentligt forbud. Derfor er vi selvfølgelig med i det forslag til vedtagelse, som er fremsat af hr. Søren Søndergaard også på vores vegne.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren. Hr. Søren Søndergaard som ordfører for forespørgerne.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil da godt sige tak for diskussionen.

Når man hører på Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti og ministeren, virker det, som om de fire parter er i vildrede med, hvad de egentlig mener, for jeg hører tydeligt to forskellige synspunkter.

Jeg hører et synspunkt, der siger: Ja, egentlig går vi ind for et stop for produktion, for salg, for brug af klyngebomber, men det kan vi ikke komme igennem med. Derfor vælger vi noget andet. Hvis vi prøver at gå efter dette stop her og nu, så vil vi bare få tingene til at gå i sort, og vi vil ikke kunne komme igennem med de konkrete fremskridt, der ligger. Det er det ene synspunkt, der klart bliver givet udtryk for.

Det andet synspunkt, der meget klart bliver givet udtryk for ikke mindst af hr. Helge Adam Møller, er, at klyngevåben sådan set er et godt våben, ikke fordi hr. Helge Adam Møller kan lide det på nogen måde – det gav hr. Helge Adam Møller tydeligt udtryk for, det kunne han bestemt ikke – men sammenlignet med det, der var alternativet, var det et bedre våben. Det, man så skulle sørge for, når det så var blevet affyret, hvis ikke det var sprunget, var selvedstruktionsmekanismer, sådan at ikke efterfølgende uskyldige på det tidspunkt blev ramt. Hr. Helge Adam Møllers argument var jo, at anvendelse af artillerigranater ville skabe lige så mange civile ofre som brugen af klyngebomber og måske endda flere.

Kl. 15.15

Det er to forskellige synspunkter, og jeg synes jo, at det kunne være rart, når nu at de tre partier er samlet om et forslag til vedtagelse, at de prøvede at præcisere, hvilket et af de to synspunkter de står for, eller om de er uenige. Det er jo ikke nogen skam at være uenig, især ikke i et parlament, men det kunne da være interessant at få klarhed over, hvilken linje der egentlig er linjen, ellers så står vi jo tilbage med, må jeg sige, mildest talt en rimelig stor forvirring på det her spørgsmål.

Derudover vil jeg sige, at jeg selvfølgelig er meget enig med hr. Troels Lund Poulsen i, at vi

ikke kan stoppe krig på jord, det er fuldstændig rigtigt. Men det, der har været formålet med indsatsen her, har sådan set også været mere begrænset. Det har været at prøve at lave et stop for brug og produktion og salg af klyngebomber på linje med en lang række andre våben, som er forbudt, fordi det har en særlig negativ effekt i forhold til uskyldige mennesker. Det er jo ikke et spørgsmål om, hvorvidt det slår soldater ihjel og er effektivt til at slå soldater ihjel. Det er et spørgsmål om, at det har nogle negative konsekvenser i forhold til uskyldige mennesker.

Her vil jeg godt understrege, at for os er det selvfølgelig vigtigt, at det har en negativ effekt i forhold til uskyldige, efter at det er blevet affyret og er landet, hvis det ikke eksploderer, men det er lige så vigtigt for os, at det har en negativ effekt i forbindelse med selve affyringen, fordi det altså rammer over så stort et område og dermed rammer meget tilfældigt.

Det er altså også det, der gør, at vi bare i Irak har set, og det er til hr. Jeppe Kofod, tusind, der er blevet dræbt. Det er ikke tusind, der er blevet dræbt eller såret, det er tusind, der er blevet dræbt ifølge Human Rights Watchs opgørelse, og det antal, der er blevet såret, er faktisk ukendt. Så det er en fantastisk stor gruppe civile, som er blevet berørt af det her.

Den sidste ting, jeg vil sige, er, at jeg synes alligevel, at det har været en positiv diskussion. Grunden til, at den har været positiv, er, at vælgerne nu har fået endnu en klar ting at tage stilling til ved det kommende folketingsvalg. Hvis man stemmer på Socialdemokratiet, på SF, på Det Radikale Venstre, på Kristendemokraterne eller på Enhedslisten, og hvis der er tilstrækkelig mange, der gør det, og man får en ny regering, ja, så får man en regering, der arbejder for et moratorium for produktion, salg og brug af klyngebomber.

Det kan folk jo tage stilling til. Folk kan være enige med hr. Helge Adam Møller og sige, det ikke er nogen god idé, og så kan de selvfølgelig, hvis de tillægger det afgørende betydning, vælge de nuværende regeringspartier. Men er det noget, man tillægger betydning, er det noget, hvor man bakker op om bl.a. den aktivitet, som har været gennemført af Folkekirkens Nødhjælp og mange andre humanitære organisationer, så er det altså sådan nu, at der er et klart parlamentarisk alternativ, der er en anden klar parlamentarisk mulighed end at fortsætte ud ad den slagne vej. Og det synes jeg er et positivt resultat af denne debat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 106 af Troels Lund Poulsen (V), Peter Skaarup (DF) og Helge Adam Møller (KF) (se side 11018) vedtoges med 58 stemmer (V, DF og KF); 41 (S, SF, RV, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 105 af Søren Søndergaard (EL), Jeppe Kofod (S), Villy Søvnald (SF), Morten Helveg Petersen (RV) og Jann Sjørnsen (KD) (se side 11017).

Kl. 15.20

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 160:

Forslag til folketingsbeslutning om en øget indsats for at undgå koncentration af sociale problemer i visse boligområder.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) m.fl.
(Fremsat 26/3 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det Radikale Venstre har over for Folketinget fremsat beslutningsforslag nr. B 160 om en øget indsats for at undgå koncentration af sociale problemer i visse boligområder.

Forslagsstillerne ønsker, at regeringen inden udgangen af 2004 skal fremsætte lovforslag, som sikrer, at alle kommuner forpligtes til at bruge deres anvisningsret i det almene boligbyggeri på en måde, så de anviste lejere spredes ud i hele den enkelte kommunes almene boligbyggeri; at alle kommuner hvert år redegør for de initiativer, de har taget med henblik på at modvirke social ghettodannelse, og at Økonomi- og Erhvervsministeriet sammen med andre relevante ministerier hvert år på baggrund af kommuner-

nes indberetninger over for Folketinget redegør for den samlede indsats mod ghettodannelse.

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at der er behov for at gøre en indsats for at modvirke ghettodannelser. Af samme grund har regeringen i tirsdags fremlagt sin strategi mod ghettoisering, en strategi, der jo netop er rettet mod de boligområder, der har de største sociale problemer.

Regeringen lægger i strategien op til en vidtrækkende og langvarig indsats, der vil inddrage folk med praktisk erfaring fra kommuner, boligorganisationer og erhvervsliv i strategiens gennemførelse på både lokalt og centralt niveau.

Strategien har overordnet set tre trin.

For det første vil de kommuner, der har de mest problemramte boligområder, få en række redskaber til at afhjælpe de mest aktuelle problemer.

For det andet rummer strategien en række initiativer, der i løbet af 2-3 år vil bidrage til en mere afbalanceret beboersammensætning i boligområderne.

For det tredje rummer den en række langsigtede initiativer, der skal forebygge dannelsen af nye ghettoområder.

Lad mig nævne et par eksempler: Spørgsmålet om at fremme en varieret beboersammensætning står helt centralt, når man taler om at modvirke ghettoisering. Derfor fremlægger regeringen til efteråret et lovforslag om en ny model for udlejning af almene boliger i de 5-10 kommuner, der er de mest udsatte almene boligområder.

Kombineret anvisning, som modellen kaldes, giver de berørte kommuner helt nye muligheder for at påvirke beboersammensætningen i boligområderne. Kommunerne får nemlig mulighed for at afvise boligøgende, når det ud fra objektive forhold vurderes, at allerede skævvredet beboersammensætning i boligområdet vil blive endnu skævere ved deres indflytning. Her er det selvfølgelig vigtigt at sige, at vi ikke forestiller os, at de afviste boligøgere herefter bare er overladt til sig selv for at finde en alternativ bolig. Bl.a. derfor foreslår vi, at kommunen får udvidet anvisningsret til de almene boliger i hele kommunen, ligesom de får mulighed for at anvise ressourcestærke boligøgende til de mest udsatte boligområder.

Den udvidede anvisningsret sikrer, at kommunen er i stand til at tilbyde de afviste boligøgende et alternativ til den bolig, de i første omgang var skrevet op til. Samtidig får kommunen et redskab til i endnu højere grad end i dag at ar-